A°. 1860. N°. 271.

WOENSDAG 14 NOVEMBER.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

UTRECHT, Woensdag 14 November.

De Staatsbegrooting.

Wij toonden in een vorig opstel in algemeene cijfers aan, dat het tegenwoordig Bewind, naar de meening van vele leden der Kamer, ook naar de onze, een hoogst gevaarlijken weg bewandelt, door onze financieële toekomst *meer en meer afhankelijk* te maken van onze Oost-Indische geldmiddelen. Of zal men zeggen, de Regering doet dit niet. Zij stelt slechts wetsontwerpen voor van erkend nut, op welker indiening, ook door de Kamer, reeds meermalen werd aangedrongen. Zij laat het aan het oordeel der Kamer over, of die al dan niet zullen worden aangenomen; maar meent deze, ze te moeten goedkeuren, zoo is zij ook verantwoordelijk voor de gevolgen, voor de onvermijdelijke geldelijke verpligtingen en bezwaren, die daaruit voortspruiten.

Dit is eene niet juiste, en zoo ons voorkomt, zelfs onwaardige wijze van redeneren. Men zou daarbij van het denkbeeld moeten uitgaan, dat de Regering volstrekt geene eigene inzigten had; dat het waarachtig belang des lands haar onverschillig ware; dat haar eenig streeven zou zijn een stelsel te volgen, waardoor alle verantwoordelijkheid van haar wierd afgevoerd, en op de Wetgevende Vergadering overgedragen; dat hare leden als het ware niets zouden te doen hebben, dan plannen in de wereld te zenden, om aan de Staten Generaal later te zeggen, gijl. hebt die immers aangenomen en wist welke gevolgen ze moesten hebben. Neen! zulk eene lijdelijkheid kennen wij niet bij de magt, die het *initiatief* neemt. Zij is in de eerste plaats verantwoordelijk voor *hare* plannen; en zij behoort die niet in te dienen, dan wanneer zij van derzelver nuttigheid en uitvoerlijkheid de volkomenste overtuiging heeft Zij moet daarbij voor zich de verzekering hebben, dat 's lands geldelijke toekomst, daardoor niet te zeer bezwaard worde! Wij mogen dan ook zeker niet veronderstellen, dat *al* die voorgedragen wetsontwerpen, door de regering slechts als *voor de leuze* zouden zijn voorgedragen, in de zekere verwachting of overtuiging (zooals sommigen willen), dat er toch niet van komen zal; dat de Kamer ze niet allen zal behandelen, of wel niet aannemen! Dergelijke dubbelhartigheid en nevenbedoelingen zouden zeker elk denkbeeld van eene ernstige en welwillende zamenstemming en zamenwerking tusschen regering en vertegenwoordiging onmogelijk maken. De klagt blijft derhalve volkomen van waarde, dat de voorstellen, naar het beste weten en streven der regering gedaan, te zeer het kenmerk dragen van in eene O. Indische goud-verblinding te zijn opgemaakt.

Wij hebben in deze *toenemende* afhankelijkheid van onze O. Indische geldmidelen te meer bezwaar, naarmate de laatsten meer in een' toestand verkeeren, waarvoor geene vaste regelen bestaan, waarop de Wetgevende Magt geen invloed kan uitoefenen, waarbij alles van de personele inzigten van den Min. van Koloniën afhangt. En deze bezwaren moeten wij erkennen, dat bestaan, zoolang aan de art. 122 en 60 der Grondw. geen behoorlijk gevolg zal zijn gegeven. Vooral het laatste art.. dat in zijne tweede paragraaf voorschrijft, »dat de wet »de wijze van beheer en verantwoording der Kolo»niale geldmiddelen regelen zal," is tot dusverre eene doode letter gebleven. Waar de Grondwet de medewerking der Wetgevende Magt eischt bij een onderwerp, waarbij het millioenen en millioenen schats geldt, is die tot dusverre, gedurende nu ongeveer 12 jaren, geheel buiten het spel gebleven, en alles overgelaten aan een enkel man, den Minister van Koloniën. Wij begrijpen dan ook volkomen, dat door de Rapporteurs thans eenparig er op aangedrongen werd, »dat deze arbeid ten spoedigste »mogt worden ondernomen; daar de redenen drin»gend zijn, die voor de meeste bespoediging pleiten, »vooral ten aanzien van de regeling der Koloniale »komptabiliteit."

Het is zoo, die redenen zijn zeer dringend, daar toch door de kommissie vrij duidelijk wordt aangetoond, dat de inzigten van den Minister van Koloniën van grooten invloed kunnen zijn op de bepaling van het Koloniaal batig slot; met andere woorden; dat het alleen van die inzigten afhangt, of er meer of minder en hoeveel er van dat batig slot ten behoeve der Nederlandsche Staatsdienst zal worden afgezonderd. Dit blijkt, uit de omstandigheid, dat het cijfer van het batig saldo in onze Staatsdienst in ontvangst gebragt, in den regel, een geheel ander is dan dat, hetwelk eigenlijk het batig saldo is van de Indische dienst. »Om »dit te bewijzen, beroept de kommissie zich op »de opgaven nopens de ontvangsten en uitga»ven ten behoeve en ten laste der koloniën, »zoowel in Indie als hier te lande gedaan, voor»komende in de jaarlijksche verslagen omtrent »den toestand der koloniën. Wanneer men van »die opgaven afzondert de ontvangsten en uit»gaven voor rekening van anderen gedaan, en »dus de eigenlijke ontvangsten en uitgaven, welke »de publieke dienst alleen betreffen met elkan»der vergelijkt, wijst de uitkomst dier verge»lijking het werkelijk saldo van de koloniale reke»ning over elk dienstjaar aan. Doch de sommen, »die onder den naam van koloniaal batig slot wor»den uitgekeerd, komen met die saldo's in het »minst niet overeen."

Eene vergelijking dezer over elkander staande sommen gedurende de laatste tien dienstjaren van 1848 tot en met 1857, toont dit in cijfers aan, en geeft als uitkomst, dat de werkelijke batige saldo's (na aftrek van 1848, toen er in stede van een batig, een nadeelig saldo was) bedroegen *f* 123,528,342 terwijl de uitgekeerde saldo's slechts de som van *f* 120,195,870 beliepen, en er alzoo *f* 3,332,472 *minder* was uitgekeerd. De Rapporteurs denken, bij het konstateren dezer feiten, in het minst niet aan bedrog of oneerlijkheid, en geven veeleer redenen aan de hand, waaruit zij *kunnen* verklaard worden. Maar de slotsom, die zij er uit trekken komt ons volkomen juist voor, »dat zij het bewijs »leveren, dat het geheel in de magt van den Min. »van Koloniën ligt, om de Indische baten, naar »goedvinden aan een of ander dienstjaar toe te »wijzen, hun bedrag in te krimpen of uittebreiden."

De Rapporteurs vestigen ook nog op eene andere omstandigheid de aandacht, die hoogst bedenkelijk schijnt en strijdig met alle begrippen eener goede administratie. Reeds gedurende jaren worden uit de O. Indische *baten* de W. Indische *te korten* gedekt: met andere woorden, moesten de arme Javanen de lasten dragen van onze ongelukkige slavenkoloniën.

Wij laten deze onregtvaardigheid en ongerijmdheid voor het oogenblik buiten sprake. Maar uit die O.-Indische baten werden ook andere subsidiën gevonden voor instellingen hier te lande, zonder dat de uitgaven op de begrooting voor het XI. Hoofdst. (koloniën) worden gebragt. Zoo geeft men subsidiën uit koloniale fondsen voor de akademie te Delft, voor het werfdepot te Harderwijk, voor het koninklijk instituut voor de Marine te Willemsoord, voor de opleiding van genees- en scheikundigen, voor een koloniaal invaliedenhuis, enz. Daar dit alles buiten kontrôle is en geheel willekeurig, zijn er ook geene grenzen voor te stellen. Men kan inderdaad met de Rapporteurs vragen, waarom men ook het 10. Hoofdst. der begrooting (oorlog) niet langs dezen weg zoude kunnen subsidiëren, nu, de manschappen ten behoeve der koloniale dienst aangeworven, in de korpsen van het leger hier te lande tijdelijk in dienst worden gesteld? Wat wordt er, zoo doende, ten slotte van de eigenlijke begrootingen voor sommige hoofdstukken van onze staatsdienst? Zij loopen gevaar, bij uitbreiding van dergelijke beginselen, niet veel meer dan mystifikatiën te worden.

Men ziet intusschen uit dit alles hoe oneindig veel er aan onze Oost-Indische baten hangt en hoe noodig orde en wettelijke regel daarbij is; men ziet er uit de dringende noodzakelijkheid der voldoening aan art. 60 § 2 der Grondwet; maar men ziet ook, hoe weinig de Regering zich hecht aan het denkbeeld, om de geldmiddelen van het moederland meer onafhankelijk te maken van die der koloniën, »het eenige onderwerp" volgens de verklaring der Rapporteurs, »dat als volstrekt noodzakelijk beschouwd werd, door allen, die over ons financiewezen nadachten."

— Zoo als wij gister opmerkten, zijn de berigten uit Italie niet zoo gunstig voor het behoud van den vrede, dan van andere zijden de tijdingen luiden. De verhouding tusschen de grootmagten is op 't oogenblik zeer voldoende, en op het banket van den lord mayor te Londen mogt er dus wel gezegd worden, dat er geene redenen waren voor 't wantrouwen, dat zich nog steeds doet gevoelen. Maar dat is slechts eene geruststelling voor 't oogenblik. De grootmagten willen allen het behoud van den vrede zooveel doenlijk bevorderen. Oostenrijk zal Italie niet aangrijpen en Italie is nog niet krachtig genoeg, om zelf de aanvallende partij te wezen. Gedurende den winter zal men dus den vrede bewaard zien. Maar wat zal het voorjaar aanbrengen? Men heeft het gister kunnen lezen in de telegrammen: *Garibaldi* is tot het burgerlijk leven teruggekeerd, maar hij verwacht tegen Maart de hernieuwing van den vrijheidskamp, en heeft zijne strijdmakkers er reeds op voorbereid. De gelukkige uitkomsten, die hij reeds van zijne stoute ondernemingen heeft verworven, zullen hem zeker te eerder noopen, op nieuw zijn gelukster te beproeven. En ook Italie, ofschoon het hof van Turijn welligt den strijd met Oostenrijk nog liever wat zou willen zien uitgesteld, maakt zich voor 't ergste gereed; het Italiaansche leger wordt op 177 regementen der verschillende wapens en op 54 bataljons Bersaglieri gesteld. Om zich een denkbeeld van deze krijgsmagt te maken, wete men, dat het Fransche leger, met de keizerlijke garde, 208 regementen en 20 bataljons jagers te voet bevat. Het Italiaansche leger zal dus, wat de sterkte betreft, zich in 't voorjaar reeds met het Oostenrijksche kunnen meten. Maar zal de Italiaansche soldaat in zoo korten tijd goed gevormd, het leger voldoende ingerigt zijn, om zulk een kamp te wagen? En wordt die in 't voorjaar ondernomen, zal men den strijd dan tot Italië beperken kunnen? Dat is en blijft het groote g vaar, dat alleen door Oostenrijk kan worden afgewend. Italie kan niet terug; al mogt het ook voor eenigen tijd kunnen bedwongen worden, om het oorlogsvuur niet te ontsteken, bij de eerste gunstige gelegenheid zal het de volledige onafhankelijkheid van het Italiaansche grondgebied willen verwerven. Kan de diplomatie Oostenrijk nu bewegen tot een vrijwilligen afstand van Venetie, gelijk men te Londen steeds hoopt, dan zou Europa een rustiger toekomst tegen gaan; slaagt de diplomatie daarin echter niet, dan mag men van vrede spreken zooveel men wil, men zal het algemeen vertrouwen niet kunnen herstellen.

Inmiddels gaat koning *Victor Emmanuel* voort met de reorganisatie van zijn rijk; even als in het militaire worden in het burgerlijke de handen aan 't werk geslagen en zal het talent van *Farina* weldra een geregelden staat van zaken in Zuid-Italie hebben daargesteld. De Sardin. kieswet is te Napels reeds afgekondigd. Het vertrek van koning *Victor* naar Sicilie is uitgesteld. Van Gaeta is niets naders, dan dat men tot het bombardement der vesting zal overgaan, als koning *Frans* de plaats niet spoedig verlaat en overgeeft.

Met eenige belangstelling zal men zien, dat Frankrijk, dat met Engeland een zoo verbeterd en liberaal tarief heeft vastgesteld, ook met het Tolverbond in den geest van vrijere handelsbeginselen overeenkomsten wil sluiten. Men mag op den duur van dergelijke maatregelen veel goeds verwachten voor de welwillende gemeenschap tusschen de volkeren; de uitbreiding der handels- en nijverheids belangen tusschen de natien is het beste middel tot hunne verbroedering. — Opmerkelijk is het, dat de Pruissische pers thans, na de aanvallen der Britsche pers te hebben beantwoord, des te meer goedwilligheid jegens Frankrijk begint te betoonen. De *Preus. Zeit.* zegt, dat er in Duitschland geen vijandig gevoel tegen Frankrijk meer bestaat, en het verschil van karakter der beide volken geen gevaren voor 't oogenblik meer aanbiedt.

Van den loop der zaken in China zal men onder Engeland eenige bijzonderheden vinden. De onderhandelingen met het hof van Peking schijnen bepaald te zijn afgebroken geweest, waarop de verbondene legers voorwaarts zijn gerukt. Of eene nieuwe overwinning, of de vrees voor het nakend gevaar schijnt het hof van Peking daarop tot bezinning te hebben gebragt; en ten slotte zou de vrede zijn gesloten, gelijk de *Morn. Post* daar gister berigt van gaf.

De sinds gisteren ontvangen **telegrafische depeches** laten wij hieronder volgen:

Turijn, Dingsdag. Berigten uit Napels van gisteren melden, dat koning *Victor Emmanuel* het hospitaal voor de vrijwilligers heeft bezocht, en hun heeft toegesproken.

Het officiele Napelsche dagblad bevat de benoeming van *Garibaldi* tot generaal bij het leger.

De belegeringstoebereidselen vóór Gaëta worden

voortgezet; men hoopt, dat Gaëta zonder strijd zal worden ingenomen. De stad is nog niet verlaten, maar het bombardement zal, ingeval zij niet werd overgegeven, spoedig beginnen.

Turijn, Dingsdag. De luitenant-generaal van Napels heeft de volgende besluiten genomen: Er zal een raad van stadhouderschap zijn. Deze is zamengesteld aldus: de heer *Ventemiglia*, binnenlandsche zaken; de heer *Pisanelli* gratie en justicie; de heer *Scialoja*, financien; de heer *Piria*, openbaar onderwijs; de heer *Dafplitto*, openbare werken; de heer *Devicenzi*, landbouw en koophandel; de heeren *Mancini*, *Ferrigni* en *Caraccioli* zijn benoemd tot raadsheeren zonder portefeuille; de heer *Donghi* tot sekretaris.

Turijn, Dingsdag. De generaal *Fanti* is alhier aangekomen.

Volgens berigten uit Napels van heden, is de heer *Deblasio* benoemd tot prefekt van policie. De vice-admiraal *Persano* is met de aangelegenheden der marine belast.

De Sardinische kieswet is te Napels uitgevaardigd. Er is ook een algemeene raad ingesteld tot organisatie van het leger in Zuidelijk Italie.

Het vertrek des konings naar Palermo is uitgesteld.

Parijs, Dingsdag. De onder-direkteur bij het ministerie van buitenlandsche zaken, de heer *de Clerc*, zal zich naar Berlijn begeven, om onderhandelingen nopens een verdrag tusschen het Tolverbond en Frankrijk voor te bereiden en te openen.

Londen, heden Woensdag.

Het berigt, dat sir *Hudson* te Turijn zou vervangen worden, is valsch.

De *M. Post* bevestigt zijn berigt, dat de vrede met China is geteekend en dat de troepen dien ten gevolge uit het Hemelsche Rijk zullen terug keeren.

Ragusa, Dingsdag. De Fransche konsul *Hecquard* is te Cettinje; hij zal de weduwe van vorst *Danielo* naar Skutari begeleiden, van waar de laatste over Korfu naar Parijs vertrekt. Hare dochter blijft achter.

Gister heeft de Tweede Kamer zich verder bezig gehouden met de diskussie over de nieuwe regterlijke inrigting. Het artikel 6, omtrent de ambtenaren van 't openbaar ministerie, die de bevelen des konings moeten opvolgen, is, ofschoon de heeren *v. Goltstein* en *Thorbecke* daartegen bezwaren hadden, aangenomen. Over art. 8 is de beslissing aangehouden, terwijl een nieuw art. 9, door den heer *v. d. Linden* voorgesteld, om het toezigt der regterlijke kollegien over 't openb. ministerie te versterken, doordien zij vervolging zullen kunnen gelasten, heden in behandeling komt. — Het stelsel der voordragten voor regterl. betrekkingen is geheel vervallen, behalve voor den Hoogen Raad alleen door de Kamer. Eindelijk is bij de bepaling der benoeming van de regters voor het leven, geheel tegen den zin van den min. van Justicie, op voordragt van den heer *Wintgens*, aangenomen, dat de kantonregters en hunne plaatsvervangers voor den tijd van 5 jaren worden benoemd.

Het uitvoerig verslag der kamerzitting zal men in ons bijvoegsel vinden, waarin ook voorkomen: een uittreksel van het belangrijk *regeringsantwoord* op het verslag der kamer op hoofdst. I der begrooting (waarvan wij gister reeds de hoofdstrekking in een afzonderlijk berigt bekend maakten) en het verslag der zitting der prov. Staten van gister.

— Z. M. heeft herbenoemd tot burgem. der gem. Renesse, Noordwelle en Serooskerke *J. Hoogenboom* Bz.; tot burgem. der gem. Sneek *H. C. Wouda*; eervol ontslag verleend aan *J. Henkes*, als luit.-kol. komm. der dienstd. schutterij te Leyden, onder dankbetuiging, en met vergunning om de uniform van luit.-kol. der schutterij te blijven dragen.

— Aan de leden der Tweede Kamer is rondgedeeld een gedrukt adres van *J. Haak*, *J. Schutstal*, *H. Schut*, *A. Westerveen* en *C. F. Poulie*, deurwaarders bij de kantongeregten in de provincie Drenthe, verzoekende, dat de kamer bij gelegenheid van de behandeling van hoofdstuk IV der staatsbegrooting bij den min. van justicie moge aandringen, om terug te komen op het in den aanvang van dit jaar genomen besluit, waarbij aan de rijksveldwachters het zoo veel mogelijk doen van alle exploiten in strafzaken wordt bevolen; zij verzoeken dit in hun belang, in dat van het algemeen, om eerlijke en goede deurwaarders te hebben, en in dat eener goede policiedienst, daar er vele bezwaren tegen dergelijke opdragt aan de rijksveldwachters bestaan.

— Gisteren morgen is van de reede van Hellevoetsluis vertrokken Zr. Mr. stoomschip Cornelis Dirks, onder bevel van luit. ter zee 1. kl. *J. F. Koopman*, ter opvolging zijner bestemming naar Curaçao.

*— Eergister is te Nieuwediep van 's rijkswerf te Amsterdam aangekomen de drijvende batterij Salamander (vroeger Korvet), om verder in orde te worden gebragt. Er liggen hier thans drie van die drijvende batterijen, waarvan twee vroegere linieschepen, die bijna gereed zijn. *Hand. bl.*

— De werving van Zwitsers en Duitschers is [illegible], gelijk men weet, gesloten. Er hebben [illegible] in de eerste tien dagen dezer maand reeds 42 Nederlanders dienst voor de Indiën genomen. Als het op deze wijze voortgaat, dan zullen in deze maand veel meer soldaten geworven worden dan in de vorige maand, toen er, met inbegrip der Zwitsers en Duitschers, slechts 52 man aangeworven werden. *N. R. Ct.*

— De vergadering der Prov. Staten van Overijssel is gesloten, nadat bepaald was, dat voor de industrieschool in Twenthe eenige subsidie zal worden verleend, mits nadere inlichtingen zijn bekomen omtrent de plaats, waar de school zal gevestigd zijn. Er is ook besloten een prov. archivaris te benoemen, met een traktement van ƒ 800, vooreerst voor 5 jaar.

— De heeren *Matthijsens-Deiser*, ingenieur, en *Keller*, ondernemer, zijn gepasseerde week te Turnhout aangekomen en hebben zich vervolgens naar Tilburg begeven, ten einde opmetingen te doen voor de rigting der ontworpen spoorweglijn van Turnhout naar Tilburg, welke, naar men verzekert, in den loop van het aanstaande jaar tot stand zal komen.

— In de jongst gehouden zitting van den Gemeenteraad te Franeker is, met het oog op den te leggen spoorweg, besloten, de Regering aan te bieden den benoodigden grond tot stichting van een stationsgebouw aldaar, ter plaatse, waar men dit mogt wenschen te hebben, met tekennengeving tevens, dat het den Raad aangenaam zoude zijn, indien de lijn mogt komen te loopen ten noorden van en in de onmiddellijke nabijheid der stad.

— 's Rijks museum van natuurlijke historie te Leijden is dezer dagen verrijkt geworden met eene uitgebreide verzameling insekten uit Sumatra, een geschenk van den heer *Ludeking*, offic. van gez. op genoemd eiland. Deze verzameling bevat insekten van allerlei orden, doch voornamelijk kevers en vlinders, en is in meer dan een opzigt merkwaardig, ten eerste, omdat al deze dieren uit de Padangsche bovenlanden afkomstig zijn, van waar nog slechts zelden iets naar Europa is overgebragt, ten anderen, omdat zich in deze kollektie vele zeldzame soorten en vele nog onbeschreven insekten bevinden. *Leijd. Ct.*

*— Gister is aan onze Hoogeschool bevorderd tot dokter in de beide regten de heer *J. Ph. F. Filz*, van Samarang, na verdediging van theses.

— Door de geneeskundige fakulteit te Leiden, is den 13. dezer, na het houden van een colloquium doctum, tot dokter in de geneeskunde toegelaten, de heer *P. Schuit*, heel- en verloskundige te Nieuwveen.

*— Door den algemeenen kerkeraad der Herv. Gemeente alhier is tot Herder en Leeraar beroepen de heer *Willem Jakob Jorissen*, pred. te Hattem, met 27 stemmen. De heer *Hoog*, pred. te Bolsward, de kandidaat van de ouderlingen, bekwam 24 stemmen.

— Men verneemt, dat ds. *Molenaar* te 's Hage zijn emeritaat heeft aangevraagd.

*— Naar men verzekert, is de laatstelijk verschenen volledige handleiding, getiteld: *Theorie der geregtelijke en administratieve policie* van den heer *H. Verwoert*, door den minister van justicie, bij de koninklijke marechaussée als theorie-boek ingevoerd.

*— Wij hebben voor ons liggen het reglement van het Nederl. onderling pensioen weduwenfonds, onlangs te Leijden gevestigd, en hetwelk na aandachtige beschouwing onze bijzondere belangstelling opwekt, wijl er allerwege in doorstraalt eenen geest van soliditeit en naauwgezetheid, die ook vooral te zien is in den lofwaardigen invloed die, den deelhebbers wordt toegekend.

Wat de tarieven aangaat, deze zijn, in vergelijking met soortgelijke bestaande maatschappijen, laag gesteld, hetwelk vermoedelijk daaraan is toe te schrijven dat er slechts 9 pCt. van de premien voor de administratie-kosten worden afgetrokken.

Aanvankelijk konden wij ons minder goed vereenigen met de bepaling, dat van de deelneming in het weduwenfonds zijn uitgesloten die geen leden van het pensioenfonds zijn, doch de treurige uiteinden van zoo vele enkele weduwenfondsen deden ons bij dieper nadenken deze bepaling van harte toejuichen, waardoor ongezonde lijven als van zelve worden uitgesloten.

Ten slotte lazen wij met genoegen de bepaling dat naarmate de balans gunstig staan zal, de pensioen- en weduwengelden percents gewijze zullen worden verhoogd, waardoor dus alle spraak over te hooge tarieven als van zelve verdwijnt. Gerust kunnen wij derhalve allen, die belangstellen in het toekomstig welzijn van zichzelven en der hunnen, deze maatschappij aanbevelen.

— Het bestuur der zangvereeniging *Caecilia* te Nijmegen heeft eene inschrijving geopend van ƒ 4000, om de kosten te kunnen goed maken van het 5. Nederl. zangersfeest, dat men in Aug. 1861 in Nijmegen hoopt te geven, onder direktie der heeren *Verhulst* en *Heinze*. Het bestuur tracht 400 aandeelen à ƒ 10, - te plaatsen, om die zoo mogelijk later uit de opbrengst van het feest goed te maken.

— Het hof van Overijssel heeft den smid *Harms*. te Zwolle, beschuldigd van moedwillige brandstichting, vrijgesproken, en zijne onmiddellijke invrijheidstelling gelast.

*— Te Schoonhoven is den 12 brand ontstaan in eene bergplaats van lompen; de eigenaar er van is gearresteerd.

— Den aanvoer van paarden, op de den 10. te Gorinchem gehouden najaars-paardenmarkt, schatte men op ongeveer 1500 stuks. De handel in alle soorten, maar vooral in jonge fokpaarden, was belangrijk.

— Voor dertig jaren schreef de beroemde *Zschokke* aan *Karel von Bonnstetten* over *Louis Napoleon*: »Ik heb sedert wederom kleine uitstapjes gedaan, onder anderen naar het bad Schinznach bij de hertogin van *St. Leu*. De schoonzuster van *Napoleon*, die u wel bekend is onder den naam van *Hortense*, is eene geestvolle, beminnelijke, levendige Fransche. Haar zoon, prins *Louis*, vertaler van mijne parallel »*Napoleon und Friedrich II*," had mij twee malen bij zijn bezoek niet te huis getroffen. Het is jammer van den jongen man! Van hem zou op den troon wat geworden zijn! Ik wenschte dat de koning van Denemarken hem adopteren kon."

WATERHOOGTE.

Arnhem, 13 *Nov.* 1.54. El. AP. 8.49. Gev. 4 d.

Rijnhoogte te Keulen 13 Nov. 7 voet 5 duim; 7 voet $4\frac{1}{2}$ duim Rijnl.

Utrechtsche Schouwburg

Het is geen klein bezwaar in het bedrijf van een tooneeldirekteur, om, bij den steeds zoo zeer geprikkelden smaak der schouwburgliefhebbers, voortdurend, genoegzame stof te moeten vinden, ter voldoening aan de onbegrensde nieuwigheidszucht, die zich van dat niet gering gedeelte des publieks, thans meer dan ooit, heeft meester gemaakt; en toch, het blijkt, dat de bekwame hand altijd juist *dáár* weet te grijpen, waar een of ander zich voordoet, *geschikt* om daarmede het ten deze beoogde doel altijd min of meer zeker, te bereiken, nu eens voor de liefhebbers van *Duitsche* theaterprodukten, dan weder voor de voorstanders van het *Fransche* tooneel-element. Te *Utrecht* evenwel, schijnt de laatste soort eenigermate de voorliefde te hebben opgewekt, en mogten daardoor het 3. en 4. nommer van het thans geëindigde eerste abonnement, *de Toetssteen* en *de Schreijende en Lagchende Weduwe*, op meer bijval zich beroemen, dan met het 1. en 2. nommer, *Ella Rose* en *het Testament eens Vaders*, het geval was, ofschoon die beide tooneelspelen zeer groote verdiensten bezitten en ruimschoots gelegenheid geven aan de hoofdsujetten van het keurig gezelschap, door den heer *de Vries* zoo uitstekend geleid, om den gevestigden roem, dien zij zich bij ons — gelijk elders overal — verworven hebben, krachtig te handhaven; terwijl voorts degenen, die zich, in vroeger jaren, aan het dramatisch werk van de *oude* Duitsche school vergastten, in de 5. voorstelling, *het Geweten*, op nieuw het vermaak mogten genieten van zich nog eens te kunnen verplaatsen op dat *oude*, degelijke standpunt der kunst, waar onze vermaarde tooneelspelers, tot op het eerste kwartgedeelte dezer eeuw, zich zoo grooten lof verwierven, en waarin ook onze tegenwoordige echte artisten nog evenzeer weten uit te blinken. Waar het tooneel, door de voorstelling van groote karakterbeelden, aanspraak wil maken op den titel van leerschool der zeden voor het algemeen, daar mogen stukken als het laatst-vermelde, gewis niet verwijderd worden, maar kan men die, integendeel, beschouwen als hoogst-gepaste tusschenmiddelen ter bewaring van een nuttig evenwigt in de schaal der dramatische Muze, die anders ligtelijk gevaar loopt van door te slaan, hetzij naar de al te vrije Fransche-, romantische zijde, of wel naar den soms veel te stuggen kant der hedendaagsche Duitsche tooneel-litteratuur.

Daarbij valt het echter wel zeer te bejammeren, dat, wat de zoogenaamde *Nastukjes* betreft, de keus bijna uitsluitend zich tot *de Parijssche* bronnen moet bepalen, daar toch, behalve het niet zelden zeer suspekte in den vorm dier bagatellen, meestal de geest en toepassing op *vreemden* bodem zóódanig te huis behoort, dat er maar weinig, of soms in 't geheel geen begrip bij ons van overblijft, en ze enkel en alleen goed gemaakt kunnen worden, door de geestige voordragt van een akteur, als bijvoorbeeld den heer *Albregt*, door wiens talent ze dan ook altijd, om zoo te zeggen, brillant worden gered.

Wij zullen in geene noodelooze uiteenzetting treden der verschillende nommers, waaruit deze *eerste* abonnements-serie was zamengesteld, maar kunnen dit artikel toch evenmin eindigen, zonder wederom hulde te brengen aan de onderscheiden leden van het thans *Rotterdamsche* gezelschap, dat ons nu uit de tweede stad des rijks wekelijks een zoo aangenamen avond komt verschaffen, en daardoor — zoo noodig — bestendig blijft toonen, wat het Nederlandsch Tooneel nog altijd vermag, wanneer het door zulke talentvolle kunstenaars en kunstenaressen, als onder de direktie van den heer *de Vries* vereenigd bleven, wordt geschraagd en opgeluisterd. Rondom artisten als de dames *Engelman* en *Kleine*, en de heeren *Peters*, *Albregt* en *Metz* groepeert zich hier een tweede en derde krans van hoogst-bekwame sujetten, die, allen met warmen ijver voor hetzelfde doel bezield, te zamen *een geheel* weten te vormen, zoo als men het maar zelden heeft aangetroffen, en dat volkomen in staat is, om het groote oogmerk van een *goed* tooneel te bereiken, namelijk, om, door het *nuttige met het aangename* te paren, een krachtigen hefboom te helpen vormen voor de beschaving van een volk.

Oost-Indië.

De door ons ontvangen Java berigten dd. 24 Sept., melden het volgende:

Bij goev. publikatie van den 17 Sept. is bepaald, dat met 1 Dec. 1860 de recepissen van 100 en 500 gulden op Java en Madura buiten omloop worden gesteld, en tot den 30. Nov. van dat jaar in 's lands-kassen te Batavia, Samarang en Soerabaija, voor zoover de aanwezige middelen zulks toelaten, zullen kunnen worden ingewisseld tegen zilver-geld, gulden voor gulden. Tevens is bepaald, dat, ten gerieve van het publiek, de bedoelde recepissen nog tot den eersten Febr. 1861 in 's lands-kassen zullen worden aangenomen. Volgens de laatste opgave was nog in omloop van de recepissen van *f* 1—, *f* 5.—, *f* 10—, *f* 25—, *f* 100—, en *f* 500, een kapitaal van *f* 11,561,065;— en daaronder van de beide laatst bedoelde een bedrag van *f* 6,819,600.

Men schrijft van Soerabaija: »Na de benoeming van den afgetreden resident van Soerabaija tot lid van den raad van Ned. Indie werd door ambtenaren, officieren en verdere ingezetenen dier residentie de som van ongeveer *f* 25,000 bijeengebragt tot aankoop van een aandenken als blijk van erkentelijkheid van de ingezetenen. De resident meende dit echter niet te mogen aannemen, houdende hij het strijdig met het verbod, dat ambtenaren geschenken aannemen. Door eene kommissie werd daarna een rekwest aan de regering ingediend, om in dit geval dispensatie dier bepalingen te erlangen en alzoo den belanghebbende het aannemen van het geschenk te vergunnen.

»Hierop is afwijzend beschikt en te regt. Zoodanige inteekeningen worden doorgaans door de grooten geopend en de kleinen moeten alsdan volgen."

Het *Bataviaasch Handelsblad* bevat het volgende algemeen overgezigt:

Onder de vreemde troepen hebben zich geene ongeregeldheden voorgedaan, en de schrik van het gebeurde te Samarang begint plaats te maken voor het vertrouwen, dat dergelijke voorvallen zich vooreerst niet zullen herhalen. Een bewijs dat onder de vreemde soldaten zich ook vele goedgezinden bevinden, werd nog dezer dagen geleverd door de verklaring der officieren, onder wier kommando een detachement van 125 man aan boord van de Joan uit Nederland herwaarts is gekomen. Het gedrag dier manschappen heeft niet de minste reden tot klagten gegeven. Indien men zich nu slechts ernstig en duurzaam wil bezig houden met het opsporen der middelen, om het leven van den soldaat aangenamer te maken, zoo ver de discipline dit toelaat; indien men bij de verdere aanwerving zeer voorzigtig te werk gaat, en op de in Indie aanwezige Zwitsers een wakend oog gevestigd houdt, dan kan de toekomst — wat dit punt betreft — zonder vrees worden te gemoet gezien.

Uit Banjermassin zijn op nieuw ongunstige berigten ontvangen. Een aanval der onzen op eene vijandelijke benting is afgeslagen; de uitslag van een herhaalden aanval is nog onbekend. Het blijkt steeds duidelijker, dat aan dezen oorlog geen einde te voorzien is, zoolang de hoofden van den opstand niet gevallen of tot onderwerping gebragt zullen zijn. En hoe langer de oorlog duurt, hoe meer het *prestige* der Europesche wapenen verloren gaat, en 's vijands overmoed toenemen zal. Het is daarom te wenschen, dat men den kommandant der expeditie de middelen, om zoo krachtig mogelijk te ageren, niet zal onthouden.

Volgens een Singapoersch blad zal een nieuwe telegraafkabel gelegd worden tusschen Singapore en Batavia, zoo veel mogelijk langs de kusten, waardoor ten minste een gedeelte der bezwaren, waarmede men nu te kampen heeft, zou worden vermeden. Het zal echter moeijelijk blijven, kwaadwilligen te beletten den kabel met opzet te beschadigen, hetgeen nu en dan schijnt te hebben plaats gehad.

De suikeroogst belooft gunstige resultaten, waardoor het beweren van hen, die tegen de analogie en de uitspraak der wetenschap volhouden, dat de suikerproduktie op Java haar toppunt zou hebben bereikt, op schitterende wijze zal worden gelogenstraft.

De opening van het gymnasium was minder gelukkig; het grootste deel der leerlingen is voorloopig naar de ouderlijke woning teruggekeerd, omdat het gebouw nog niet behoorlijk in orde was, met name de badkamers niet.

Nog altijd wacht men hier te vergeefs op eene bezending exemplaren van *Max Havelaar*, en gering is het aantal der gelukkigen, die de gelegenheid hadden, dat merkwaardig boek *à tête reposée* te lezen en te herlezen. Ons ontbrak die gelegenheid tot heden; wij konden het slechts doorvliegen, en onthielden ons daarom van eene beoordeeling, die wij anders — ook *na* de voortreffelijke stukken van prof. *Veth* en van den recensent in den *Spectator* — niet overbodig zouden achten. Het Nederlandsch publiek heeft *regt* te verwachten, dat ook uit Indie een onpartijdig oordeel zich doe hooren, althans over de feiten, in dit boek vermeld.

Afdeeling Sindjaï. Er zijn geene klagten over het gedrag van kraeng *Segeri*; intusschen is de leenvorst van Boni aangespoord hem niet langer te Rentenge (Boni), waar hij ziek lag, te laten verblijven. De Sretewatang (hoofd) van het distrikt Boeloe Boeloe toonde steeds onwil. Hem is aangezegd, dat hij moest gehoorzamen of ontslag nemen. De bejaarde en wederstrevige kraeng van Aud Boelekomba had verzocht door zijn zoon vervangen te worden.

Tanette. Met de leenvorstin, den 25. Aug. te Makassar aangekomen, zijn onderscheiden aangelegenheden, Tanette betreffende, besproken. Haar vroegere echtgenoot, prins *La Sangadji Datoe Bakka*, die zich voorleden jaar gewapend tegen het goevernement verzette, en ook te Makassar is om vergiffenis te vragen, is nog niet ontvangen, vooral omdat zijne volgelingen gedurende den togt naar Makassar zich nog aan roof hadden schuldig gemaakt.

KONSTANTINOPEL, 3 November.

De toestand van den Oostenrijkschen gezant, baron *v. Prokesch*, is naar omstandigheden vrij voldoende. De Sultan heeft hem een der hofbeambten met een geneesheer en apotheker gezonden

De onderhandelingen over de langere interventie in Syrie duren tusschen de Engelsche en Fransche gezanten en met ons ministerie voort. De Fransche troepen zijn van den Libanon te Beyruth teruggekeerd en hebben hunne winterkwartieren betrokken. *Fuad-Pacha* was den 27 Okt. teruggekeerd van Hasbeija en Damaskus, waarheen hij zich begeven had, om de Muzelmansche bevolking de les te lezen, daar zij sedert zijne afwezigheid weder eene gevaarlijke gezindheid tegen de Christenen had doen blijken. Hij begreep, dat hij hier met kracht moest handelen, om den inwoners vrees in te boezemen. Hij heeft de leden van den grooten raad in hechtenis laten nemen, en dadelijk voor eene regtbank doen brengen, die dertien hunner voor 3, 5 of 15 jaren verbande. Dit werkte wel voor het oogenblik, maar doet den haat tegen de Christenen nog toenemen. Daarop heeft hij het tot dusverre onafhankelijk Kaïmakamaat der Drusen bij het Ottomanische rijk ingelijfd.

TURIJN, 10 November.

Garibaldi is naar Caprera vertrokken. De koning heeft hem vooraf onderscheidene eerbewijzen aangeboden, doch hij heeft bedankt, verzoekende dat men hem niet in de noodzakelijkheid stelde, ze openlijk van de hand te wijzen. Hij is verre van ingenomen met het gedrag der regering, die al zijne vrienden uit het bestuur verwijderd heeft. Onder de bladen zijn er velen, die in deze zijne partij trekken; de *Unità* o. a. spreekt van de ondankbaarheid tot regeringsstelsel verheven; de *Diritto* zegt, dat de regering in handen eener exclusive *coterie* is gevallen. Hoewel nu dit niets anders is, dan partij trekken van de omstandigheden ten gunste der Mazzinisten, zoo is het toch ook waar, dat het geen gunstigen indruk hier maakt dat men *Garibaldi* zoo maar heeft laten gaan zonder eenig bewijs van erkentelijkheid.

Heden avond zal het muziekkorps der nationale garde eene serenade brengen aan den Engelschen gezant, als blijk van Italie's ingenomenheid met de houding der Britsche regering, zoo duidelijk in de jongste depêche uiteengezet.

Omtrent de stemming in Umbrië en de Marken verneemt men, dat zij met evenveel geestdrift plaats vond, als op het Napelsche vasteland. Zelfs een honderdtienjarige rustte niet, voor hij zich naar de stembus begeven en voor de aanhechting gestemd had. Wilde men later, even als ten vorigen jare ten opzigte van Toskane, beweren, dat de plattelandsbevolking geene sympathie voor de aanhechting betoonde, zoo ware dit ten eenenmale onwaar, want bij duizenden begaven zij zich naar de steden om vóór te stemmen. Te Canino werd eerst 's morgens ten acht ure aangekondigd, dat de stemming dien dag zou plaats hebben, en ondanks het berigt, dat pauselijke gendarmen tegen de stad in aantogt waren, ging het volk zoozeer *con amore* aan het werk, dat binnen een paar uur de stemming reeds afgeloopen was. Te Caprarola heeft men de vijftien gendarmen gedurende de stemming achter slot gehouden.

WEENEN, 11 November.

Een dertigtal Magyaren heeft reeds de op hen uitgebragte benoemingen aangenomen.

Het proces van *Richter* zal den 19. worden voortgezet.

Het gerucht, dat de ex-groothertog van Toskanen eene uitnoodiging heeft ontvangen naar Parijs te komen, wordt bepaald tegengesproken. Over het geheel hecht men hier volstrekt geen geloof aan al wat omtrent eene aanstaande wijziging der Fransche staatkunde ten opzigte van Italië gezegd wordt.

In Venetie blijft nog steeds dezelfde stemming heerschen, en niettegenstaande het er van troepen wemelt, ontziet de bevolking zich toch geenszins voor zijne gevoelens uit te komen. Zoo te Venetie als te Padua, Bassano, Vicenza en Schio is in den laatsten tijd de tusschenkomst der militaire magt door rustverstoring noodig geworden. Ondanks de waakzaamheid aan de grenzen worden noch steeds revolutionaire proklamatien ingesmokkeld en onder de bevolking van het platteland verspreid. — Ook in Triest heeft men in den laatsten tijd talrijke arrestatien gedaan. Vooral te Fiume moet het spoken. Een Hongaarsch blad, dat van de daar heerschende agitatie sprak, is in beslag genomen.

Uit Szolnok schrijft men, dat onderscheidene Hongaarsche edelen weigeren de bruggelden te betalen, daar de vrijdom van die lasten steeds tot de aloude privilegien van den Hongaarschen adel behoord heeft. Ter voorziening in de hierdoor veroorzaakte mindere opbrengst wordt nu van de overige ingezetenen het dubbele der bij het tarief vastgestelde som geheven, hetgeen natuurlijk tot groote ontevredenheid aanleiding geeft.

BERLIJN, 12 November.

Het gerucht, dat het ministerie beraadslaagt over eene in de aanstaande zitting der vertegenwoordiging in te brengen ontwerp van wet op de ministeriele verantwoordelijkheid, is onjuist.

Men zegt, dat aan de Kamers een ontwerp zal worden aangeboden betreffende den aanleg van een spoorweg van Berlijn naar Stettin, die voor de kustverdediging van strategisch belang is.

LONDEN, 12 November.

De *Morn. Post* berigt, dat den 26 Sept. twee regimenten onzer troepen in China reeds naar Engeland op weg waren, en anderen op het punt stonden te volgen. Een gister ontvangen telegram meldt evenwel, dat de onderhandelingen te Tien Tsin afgebroken zijn, en de geallieerde krijgsmagt naar Pekin is opgerukt. Den 9 September was lord *Elgin* haar gevolgd, en den 10. bevond hij zich op 10 mijlen van Pekin. Wat van deze zaak is, wordt nader medegedeeld in de volgende tijdingen uit Tien Tsin: De door de gevolmagtigden gedane voorstellen waren door de keizerlijke kommissarissen aangenomen, en lord *Elgin* maakte zich reeds gereed om den 10 Sept. naar Pekin te vertrekken, met ongeveer 1000 man, toen *Kwei-Liang* plotseling zeide, de preliminairen waarover men het eens was, niet te kunnen teekenen. Lord *Elgin* besloot toen zijn vertrek naar Pekin te verhaasten en reeds den 8 of 9 op weg te gaan. Den 8. verlieten de troepen hun kamp; in vijf à zes dagen konden zij te Pekin wezen.

Op den dag toen *Kwei-Liang* weigerde de overeenkomst te onderteekenen, had men tevens berigt ontvangen, dat de keizer van China al de strijdkrachten van het rijk had opgeroepen, en dat eene groote krijgsmagt bestemd was om de geallieerden in hun marsch naar Peking te verhinderen. Lord *Elgin* had het voornemen te kennen gegeven, om slechts onder de muren van Pekin te onderhandelen. Eenige als hooge ambtenaren gekleede personen hadden getracht de geallieerden te bewegen terug te keeren, daar eenige mandarijnen van hoogen rang uit Pekin zouden komen om te onderhandelen. De marsch der geallieerden was eenigermate belemmerd, doordien een groot aantal koelies met de muilezels verdwenen waren, de beladen voertuigen achterlatende. — Algemeen denkt men dat de Chinesche regering slechts tijd heeft trachten te winnen, in de hoop, dat de naderende winter de operatien der geallieerden zou verhinderen.

Uit Kanton luidt het nieuws niet zeer gunstig. Het schijnt namelijk, dat de rebellen in de bergpassen sterker zijn dan men algemeen dacht.

Uit Japan wordt gemeld, dat men te Jeddo tegenwoordig zeer ingenomen is tegen de Duitschers, die in het geheel niet meer geduld worden. Daar de vertegenwoordigers der vreemde mogendheden hun hunne bescherming niet langer willen verleenen, moeten zij het land verlaten, slechts aan twee hunner wil de Engelsche gezant nog voor zes maanden zijne bescherming verleenen.

PARIJS, 12 November.

Men zegt, dat de reis der keizerin door Engeland en Schotland niet in het voorjaar, maar reeds nu zal plaats vinden.

Het gerucht wil, dat lord *Stratford de Redcliffe* tot Britsch gezant te Weenen zal benoemd worden. Daar dit eigenlijk niet minder zou zijn dan eene provokatie aan ons kabinet, en men op het oogenblik van beide zijden juist alles schijnt te vermijden, wat de vriendschaps-betrekkingen zou kunnen hinderlijk zijn, mag men het voor onjuist houden.

De *Patrie* bevat heden een artikel over de maatregelen der Oostenrijksche regering, ter bescherming der Adriatische kusten. Een nieuw seinenstelsel is langs de geheele kust ingevoerd en in verband gebragt met de elektrische telegrafen, zoodat in minder dan een paar uren bevelen van uit Triëst naar het uiterste einde der kust van Dalmatië kunnen worden overgebragt. De verdedigingswerken der kusten en de garnizoenen der vestingen zijn aanmerkelijk vermeerderd. Op alle punten, waar eene landing zou kunnen plaats vinden, zijn batterijen opgeworpen; drie vaste kampen zullen worden opgerigt.

De *Ami de la Religion* bevat het rapport van generaal *de Lamoricière*, dat, hoewel vrij uitgebreid, echter niets nieuws meêdeelt.

BRUSSEL, 13 November.

In plaats van de troonrede, waarmede de Kamers heden zouden zijn geopend, en waarin over de binnenlandsche aangelegenheden vooral zou zijn gewaagd, heeft de minister van binnenland bij de opening een brief van den koning voorgelezen, waarin Z. M. zijn leedwezen er over betuigt, dat hij niet in persoon de opening kon doen, 't geen hij te liever had gewenscht, omdat het hem eene behoefte was, openlijk zijn dank te betuigen voor de vele bewijzen van gehechtheid en trouw van de geheele bevolking ontvangen, ter gelegenheid van de patriottische feesten, die er bij den 29en jaardag van zijne regering in de hoofdstad en in de provincien zijn gevierd.

ADVERTENTIEN.

Utrechtsche Schouwburg.

De Tooneelisten onder direktie van **J. EDUARD DE VRIES** zullen de eer hebben

Op DONDERDAG 15 November 1860,

No. 1 VAN HET ABONNEMENT te geven:

DE RIJKE ERFGENAME,

Tooneelspel in vijf bedrijven, 15 tafereelen, naar het Hoogduitsch, door den Heer B. L., getrokken uit den Roman van E. SUE: *de Zeven Hoofdzonden* **(de Hoogmoed).**

Om de uitgebreidheid der voorstelling kan er geen nastuk gegeven worden, en zal de gewone pausering na het tiende tafereel zijn.

Aanvang ten ZEVEN ure.

De LIJSTEN der deelneming in een **Abonnement van Vijf Holl. Voorstellingen** liggen bij den Heer DOESBURG, Steenweg.

ABONNEMENTS-PRIJZEN:

Boven Loge	*f* **6.—**
Beneden Loge	- **5.—**
Parquet	- **4.—**
1e Amphitheater en Parterre	- **3.—**

*** Op Donderdag den 15. November 1860, des morgens ten 10 ure, zullen op de Plaats *Elzenburg*, gelegen in de Hooge Weide onder de gemeente Utrecht aan den Vleutenschen weg, ten overstaan van den Notaris VAN ZIJDVELD te Utrecht, publiek om contant geld worden verkocht: 51 zware **Iepenboomen**, waarvan de meesten van 40 tot 50 Nederl. duimen over kruis, staande op gezegde Plaats *Elzenburg*.

*** De Notaris J. C. SCHADEE, te Zeijst, zal op Vrijdag den 16 November 1860, des voormiddags ten tien ure, op het *Buitengoed »MA RETRAITE"* onder de Gemeente Zeijst, in het openbaar om **contant geld** Verkoopen: Onderscheidene **MEUBILAIRE** en andere **ROERENDE GOEDEREN**, bestaande in Kasten, Linnenkist, Bed met toebehooren, Tafels, Stoelen met Fauteuils, Canapé, Hangklok, Gordijnen, 2 Jagtgeweren, 1 Revolver en verder Jagtgereedschap, Bloem- en Tuintafels en Banken, Waterwagen met toebehooren, 1 Rol, Bloempotten, Mest en Rijs, Boonstaken, Broeiramen en Lessenaars, Druivenklokken, Riet- en Stroomatten, Tuin- en Bouwgereedschappen en al hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt. Te bezigtigen daags vóór den Verkooping van 10 tot 4 ure, en nadere Informatiën ten Kantore van bovengenoemden Notaris.

GROOTE HOUTVERKOOPING

*** van BRAND- en TIMMERHOUT, op Maandag den 19. November 1860, aan de *Schoudermantel*, aan den *Krommen Rijn*, onder *Bunnik*, beginnende ten 9 ure.

HOUTVERKOOPING

op de Ridderhofstad Oudaan nabij Breukelen,

*** op Maandag den 19. November 1860, des voormiddags ten 10 ure, ten overstaan van den Notaris N. FRANÇOIS SNEL, van: **Iepen, Esschen, Abeelen, Populieren** en **Wilgen Boomen** en **Iepen Snoeisel;** in tijds afgenomnerd te zien.

HOUTVERKOOPING

op de Buitenplaats Groeneveld onder Baarn,

*** Op Dingsdag den 27. November 1860, des voormiddags ten tien ure, zal men ten huize van den Heer Rentmeester op de Buitenplaats *Groeneveld*, onder Baarn, ten overstaan van den Notaris H. PEN, publiek verkoopen: Ongeveer **4000 SPARRENBOOMEN,** geschikt voor Heimasten, Telegraafpalen, Slieten, Rekhouten, enz., alsmede **Lindenboomen, Sparren Brandhout** en **Takkenbossen.** Nader onderrigt te bekomen bij J. PETERS, Boschbaas op voormeld Buitengoed.

HOUTVERKOOPING

*** Op Dingsdag den 27. November 1860, des morgens ten 9 ure precies, op de Bovenlaan van *de Ridder Hofstad Hardenbroek*, onder Sterkenburg, van:

40 stuks zware **Beuken Zaagstukken, 700 Eiken- en Beuken Platen** van 3—14 duim, **50** percelen **Sparren Planken, 50** percelen **Eiken Palen** en **Balken, 60,000 Beuken Handhout** en **Drielingen, 200** percelen **Eiken** en **Beuken Ondereinden, Toppen** en **Sparren;** en eene groote massa zware **Beuken** en **Eiken Takkebossen** en ander **Brandhout.** — Alles gelegen aldaar aan de Langbroeker Wetering en kan alzoo te water vervoerd worden. — Nadere inlichtingen te bekomen ten kantore van den Notaris HERMSEN, te Houten.

Nederlandsch Onderling Pensioen- en Weduwenfonds,

gevestigd te LEIDEN.

*** Goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van 24 Julij 1860, No. 54, onder het Bestuur van de Heeren

P. H. Baron TAETS VAN AMERONGEN TOT NATEWISCH, Lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal en van den Gemeenteraad van Leiden.

Mr. C. W. HUBRECHT, Lid van de Provinciale Staten van Zuid-Holland en Wethouder der Gemeente Leiden.

Jonkh. W. J. C. RAMMELMAN ELSEVIER, Lid van den Hoogen Raad van Adel, en

M. G. TEN SANDE, Lid van den Gemeenteraad van Leiden,

als Commissarissen, en

de Heeren **G. J. ROLLANDET, Mr. C. A. DE VASSY** en **M. H. ESSER,**

als Directeuren.

Deze inrigting verzekert Pensioenen op of na zestigjarigen leeftijd, benevens Weduwengelden.

Reglementen en inlichtingen zijn te bekomen ten kantore van den Correspondent voor Utrecht en omstreken den Heer E. P. TEMMINCK, Notaris te Utrecht, Wijk A, No. 522.

Elzen en Esschen Hakhout.

*** Op Vrijdag den 30. November 1860, des voormiddags ten elf ure, zal ten huize van J. KRONENBURG, te Nederlangbroek, ten overstaan van den Notaris HERMSEN, gevestigd te Houten, publiek worden geveild:

13 bunders zwaar 5-jarig **Elzen** en **Esschen Hakhout,** geschikt voor Kribwerken, gelegen onder Amerongen, op en nabij *de Ridder Hofstad Berkestein*, niet ver van de rivier den Rijn.

VERKOOPING IN DE BANK VAN LEENING te Utrecht.

*** De PANDEN, die van den 1. Julij 1859, tot en met den 30. September 1859, bij de Inbrengers of in de Groote Bank beleend zijn geweest, zullen vóór of uiterlijk 5 December 1860, uitgelost of afgedaan moeten worden. — De Verkooping zal in de *Weeskerk* plaats hebben op Dingsdag den 11. December 1860 en volgende dagen, van des voormiddags 10 tot des namiddags 2 ure.

*** De ondergeteekende zijne **TABAKS-AFFAIRE** aan den heer TH. J. DE WILDT **overgedaan** hebbende, bedankt bij deze zijne geachte stadgenooten en begunstigers, voor het vertrouwen, hetwelk hij gedurende circa veertig jaren heeft genoten en beveelt zijnen opvolger ten minzaamste aan.

J. VAN BLARICUM.

*** Zich refererende aan bovengestelde annonce, beveelt de ondergeteekende zich bij deze bij zijne geachte stadgenooten en begunstigers beleefdelijk aan, belovende door eene civiele en accurate bediening zich het vertrouwen te zullen trachten waardig te maken, hetwelk zijn voorganger sedert zoovele jaren heeft mogen genieten.

TH. J. DE WILDT.

*** **TE KOOP** een NEW-FOUNDLANDSCHE HOND, van echt ras, bijna zwart, zijnde reu, oud 3 jaren, goed gedresseerd, trouw en zeer goed bij kinderen; te bevragen bij *C. Nagtegaal*, Drieharingsteeg Utrecht. *Franco*.

*** Bij eene fatsoenlijke Jufvrouw van de P. G. te Utrecht, wordt de gelegenheid aangeboden, om **Meisjes of Ouderlooze Kinderen OP TE LEIDEN** in alles wat tot eene *Beschaafde Opvoeding* behoort, tegen eene billijke vergoeding. Hierop reflecterenden gelieven, met franco brieven, zich te adresseren onder Lett. G. bij den Boekhandelaar B. DEKEMA, Lijnmarkt te Utrecht.

*** Tegen 1e Februarij aanstaande **biedt zich aan** eene KEUKENMEID van de Protestantsche godsdienst, oud 34 jaar en van goede getuigschriften voorzien: de hierop inclinerenden adresseren zich met gefrankeerde brieven onder de letters A. B. aan het Bureau dezer Courant

LESSONS

in the

ENGLISH LANGUAGE & LITERATURE.

by

J. S. ROBINSON.

Heilige Weg, Wijk D. No. 513.

*** *De pillen van Holloway.* De ouders moesten van tijd tot tijd aan hunne jonge kinderen eenige van deze pillen ingeven. Dezelve zuiveren het bloed, en zijn een behoedmiddel tegen de ziekten waaraan kinderen zijn blootgesteld, zooals: *mazelen, kinkhoest, pokken* enz. De pillen zijn zoo onschadelijk in hare werking, dat zij het zwakste gestel hoegenaamd geen letsel doen.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt Doosjes pillen à / 0,80, / 1,85, / 3,00, / 6,75, / 13,50 / 20,50. Potjes Zalf à 0,80, / 1,85, / 3,00, / 13,85, / 20,95

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij L. J. GROOTENDORST, te Utrecht; bij G. C. T. VAN DE ROEMER, te Amersfoort; en bij J. STRAATMAN, hoofddépôthouder te 's Bosch, alsmede te Londen, Strand, 244, en New-York 80 Maiden Lane. HOLLOWAY's etablissement.

*** Uitgegeven bij P. VAN ZWEEDEN voor het **HOOGER ONDERWIJS** van den Hoogleeraar W. HECKER, t. w.:

I. **Fragmenta XII Tabularum.** Met Inleiding en korte Aanteekeningen *f* 1.80. II. Het **Romeinsche Volks-** en **Staatsleven.** In omtrekken. 75 Ct. III. De **Romeinsche Constitutie,** naar VI boek van POLYBIUS. Bijdrage tot de Rom. Antiquiteiten 90 Ct. IV. Schets eener Inleiding op het leven van **Alexander den Groote** *f* 2. V. Het **Staatsleven der Volken** 60 Ct.

Prof. J. B. GRATAMA, **Oratio de Juris Naturalis Hac Nostra Aetate Studio** 35 Ct. **Studentenliederen** op **Muzijk** *f* 1.40.

Aanzienlijke prijsvermindering tot 31 December:

Panathenaeum, Tijdschrift voor Studenten door **Studenten,** 2 deelen *f* 6 — nu *f* 2.50. *a.* Het leven van **Jezus,** Critisch verdedigd tegen **David Fred. Strauss.** Bijna 1200 pag. *f* 11.80 nu *f* 6.— *b.* Wederlegging van PH. W. VAN HEUSDE eerste proeve van Wijsgeerige navorschingen in de talen: **Hoe komt de Mensch tot Waarheid** 90 Ct. nu 60 Ct. *c.* Brieven in antwoord op de Brieven van den Hoogl. PH. W. VAN HEUSDE **over het beoefenen der Wijsbegeerte** *f* 3.30 nu *f* 1.60. *d.* Voorlezingen over het wezen der **Wijsbegeerte** en hare betere kennis voor **Wetenschap** en **Leven** 2 deelen *f* 6.— nu *f* 3.— De 4 laatste werken zijn van de hand van Prof. F. C. DE GREUVE.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg.*)

Nov.	Uren	Wind- rigt.	kr.	Barom. bij 0°	Ther. F.	Afwijk. d.Temp.	Vochtigh.	Gev. regen	*Opmerkingen*
			N. .						
13	2	zo.	0.0	752.89	42.6	— 1.1	0.71	0.	Ligtbewolkt
	10	zzo.	0.5	52.12	40.6	— 0.2	0.92	0.	Betrokken.
14	8	z.	0.5	51.25	45.1	+ 4.7	0.97	0.2	Betr., mist

13 Nov. 's morg. Barometerhoogten in afdalende orde Hartlepool, Utrecht, Portsmouth, Parijs en Brest. Grootste verschil tusschen Hartlepool en Brest = 8.5 mm.

AMSTERDAM 13 November 1860.

Nederland.					
Werkel. Schuld	2 1/2	pCt.	63	63 1/16	63
〃 〃	3	〃	75 1/2		
〃 〃	4	〃	97 5/8	97 11/16	
Amortisatie-Sindikaat.	3 1/2	〃	92 3/4		
Aand. Handelm.	4 1/2	〃	129 5/8		
Spanje.					
Obligatiën	1 7/4	〃	40 1/8	40 9/16	40 1/8
〃	3	〃	48 1/8	48 1/16	
〃 Binnenl.	3	〃	47 3/4	47 13/16	47 3/4
Amortisable Schuld			23 7/8		
Bewijzen Coupon			6		
Portugal.					
Obligatiën	3	〃	44 3/4	44 7/8	
〃 1856 59	3	〃	43 3/4	43 7/16	43 7/1
〃 uitgestelde			34 1/4		
Rusland.					
Oblig. *Hope & Comp.*	5	〃	101 3/4	101 7/8	
Oblig. 1828/29	5	〃	101 1/2		
Cert. 1831/33.	5	〃	86	86 1/2	
〃 1840	4	〃	77 9/16		
〃 Orig. 2e, 3e, 4e L.	4	〃	77 7/16		
Oblig. 5de Serie.	5	〃	88 1/16	88 1/8	88 1/
〃 6de Serie 1855	5	〃	96 1/4	96 5/8	96 1/
〃 te Londen 1859	3	〃	61 7/16		
〃 bij *H. & Co.* 1860	4 1/2	〃	89 3/4		
Polen.					
Aand. 1835 fl. 500		*f*	163 1/2	64	64
Obligatiën	4	〃	78 1/2		
Pruissen.					
Obligatiën	5	〃	103 5/8		
Oostenrijk.					
Oblig. Metalliek	5	〃	46 7/16	46 5/8	46 9/1
〃 Metalliek	2 1/2	〃	25	25 1/16	
〃 Rente Amst.	5	〃	67 9/16	68	67 11/
〃 Nat. 1854	5	〃	53 9/16	53 3/4	53 11/
Aandeelen 1854			203 1/2	204	
〃 1860			388 1/2	389	
Brazilië.					
Geldl. 1824 £ 100	5	〃	96 3/4		
Amerika.					
Ecuad Obligatiën 1855			12 1/4		
Venez. Obligatiën	3	〃	20 3/4		
〃 〃	1 1/2	〃	10 3/4		
Gren. Obligatiën.	4	〃	13 5/16	13 1/2	13 6/1
Mexico. Obligatiën	3	〃	20 1/8	20 5/16	20 3/1
N.-Am. Illin. Obl. C. B.	7	pCt.	91 1/2		

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.

BIJVOEGSEL

BIJ DE UTRECHTSCHE COURANT VAN

WOENSDAG 14 *November* 1860, *No.* 271.

Zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

In de zitting van de Tweede Kamer van gister was aan de orde de diskussie over artikel 6, dus luidende:

»De ambtenaren van het openbaar ministerie zijn verpligt de bevelen na te komen, die hun in hunne ambtsbetrekking van onzentwege worden gegeven."

De heer *v. Goltstein* zegt, dat dit art. de uitdrukking is van des ministers gevoelen nopens de afhankelijkheid der ambtenaren van het openb. min. aan de kroon. Maar art. 5 beschrijft den zelfstandigen werkkring dier zelfde ambtenaren als organen van de wet. Die tweeërlei hoedanigheden van organen der wet en ambtenaren van het uitvoerend gezag, moeten in overeenstemming worden gebragt. En dit kan: want de bevelen der regering mogen geene eigendunkelijke zijn; zij moeten berusten op de wet; zij moeten overeenstemmen *met* de wet. En zoodoende laten zich die beide hoedanigheden wel overeenbrengen. Maar het betoog van de afhankelijkheid en afzetbaarheid der leden van het O. M. is door den minister niet volledig geleverd; want van die afzetbaarheid is de prok.-gen. bij den Hoogen Raad uitgezonderd. Evenwel door de wegvalling der verpligting van de leden van het O. M. om de bevelen van den prok.-gen. op te volgen, is wederom de eenheid van het O. M. verbroken, en is buitendien de afhankelijkheid van het O. M. van de regering niet ten volle bereikt, omdat de regter vervolging kan bevelen. Tegelijk is echter het O. M. onderworpen aan de bevelen der regering, waaruit een tweeslachtig karakter geboren wordt, dat wel uit den aard der zaak volgt, maar door den minister niet behoorlijk geregtvaardigd is.

De heer *Thorbecke* wil alleen spreken over de bevoegdheid van het O. M. om te vervolgen. Hetgeen de minister uitgedrukt heeft in dit artikel, en bovenal zijne rede van Zaturdag tot verdediging der afhankelijkheid van die ambtenaren, heeft bij Spr. den indruk gemaakt van 't geen wij hebben bijgewoond onder eene vorige regering, in 1827. Het tegenwoordig artikel komt overeen met het bepaalde in de eerste wet op de regterlijke organisatie. Die bepaling was geen resultaat der Fransche wetgeving die niet eens zoo absoluut was; zij was een resultaat der praktijk van den ouden tijd, die medebragt geenerlei zelfstandigheid bij den ambtenaar te erkennen. Men vergete daarbij niet in welk tijdperk die bepaling was ontstaan. Het was toch in den jare 1827, tijdens wij in konflikt waren met de Zuidelijke gewesten, en het werd door den toenmaligen min. op dezelfde wijze verdedigd als door dezen min. in dezen tijd is geschied. Spr. wil daarmede niet zeggen dat hij alle afhankelijkheid afkeurt, maar hij is tegen eene afhankelijkheid zonder maat of voorwaarde. Hij wijst er op wat met zulk een artikel in bewogen tijden en bij politieke partijschappen kan geschieden. Als het ministerie van justicie dat onbepaalde regt van art. 6 erlangt, dan zal het van den min. afhangen om niet te laten vervolgen en dat zou zijn het regt van abolitie dat zelfs aan de kroon ontzegd is; de minister meent dat er waarborgen zijn in de ministerieele verantwoordelijkheid. Doch Spr. wenscht te vernemen hoe de ministerieele verantwoordelijkheid in deze zaken zal behooren te werken? De min. kan zich altijd verschuilen achter art. 89 al. 2 der grondwet, dat hem ontslaat van het geven van inlichting als het verleenen daarvan strijdig kan worden geoordeeld met het belang van den staat, enz.

De heer *Wintgens* ondersteunt de voordragt op dit punt. Het O. M. moet afhankelijk zijn. Het O. M. is een orgaan van het staatsbestuur, belast met de uitvoering der wetten, en daaruit vloeit van zelve voort dat het van dat staatsbestuur afhankelijk is. Het is waar de ambtenaar kan in een moeijelijken tweestrijd gebragt worden. Aan de eene zijde heeft hij de bevelen der regering, aan den anderen kant het verbod, namelijk als hij strijd aanwezig acht met de wet. Doch dan moeten de ambtenaren de bevelen nakomen, want zij zijn afhankelijk en vertegenwoordigen den staat. De heer *Thorbecke* zegt, dat daar gevaar in is gelegen in fel bewogen tijden, dat als dan misbruik, partijdigheid kan bestaan, enz.; maar is dan het gevaar niet grooter, wanneer eigenzinnige inferieure ambtenaren door zelf te handelen, het goevernement in de grootste moeijelijkheden kunnen brengen? De minister van justicie *moet* magt hebben om ten deze te kunnen gebieden. De Franschen zeggen *le procureur-général est l'oeil du gouvernement.* Is de hierargie van het O. M. op hare verschillende trappen goed geregeld, dan bestaat er geen vrees voor verkeerde vervolging.

De heer *de Brauw* zegt, dat het bij hem vaststaat, dat het O. M. behoort te zijn afhankelijk van het goevernement. Wat het gezegde van den heer *Thorbecke* betreft nopens mogelijke misbruiken in bewogen tijden, meent Spr., dat het argument daaruit afgeleid, juist tegen de zelfstandigheid pleit. Wat het opgemerkte door den heer *van Goltstein* betreft, alsof die afhankelijkheid toch niet verzekerd is, daar de prok.-gen. bij den Hoogen Raad zelfstandig en onafhankelijk is, en die prok.-gen. het hoofd is van het O. M., zoo meent Spr., dat die voorstelling onjuist is. Immers is de prok.-gen. bij den Hoogen Raad *niet* het hoofd van het O. M.; die prok.-gen. vervolgt niet de misdrijven, is niet met de uitvoering van de arresten belast, gelijk de proks.-gen. bij de geregtshoven; maar hij is belast met de uitlegging der wet, met het doen van aanschrijvingen aan de ambtenaren van het O. M. en met de uitnoodiging aan deze om hunne requisitoiren in te rigten overeenkomstig de jurisprudentie van den Hoogen Raad gelijk tot dusverre geschied is.

De *Min. van Justitie* begint met de verduidelijking van het stelsel nopens het standpunt van het O. M. in deze wet. En dan moet hij opmerken dat het standpunt van het openbaar ministerie, volgens deze wet, niet alleen kan gekend worden uit artt. 5 en 6, maar dat men deze ook in verband moet beschouwen met art. 11, waarin de afzetbaarheid bepaald wordt, met uitzondering o. a. van den prokureur-generaal bij den Hoogen Raad. De *regter* is onafzetbaar, omdat hij geheel onafhankelijk moet zijn van de regering. De Fransche ambtenaren van het openbaar ministerie zijn echter even als hier te lande vóór en na 1827 afhankelijk van de regering, *revocable*, en in Frankrijk wordt van die magt misbruik gemaakt. Doch ook in België is de toestand dezelfde, en is eene poging, om er verandering in te brengen, en de ambtenaren van 't O. M. onafhankelijk en onafzetbaar te doen verklaren, mislukt. Buitendien acht de min. de waarborg in de ministeriële verantwoordelijkheid zeer voldoende, verantwoordelijkheid, die zoowel in politieken als strafregterlijken zin bestaat. Een tweede waarborg ligt in het toezigt der regters; zijn de bestaande waarborgen in het wetboek van strafvordering niet voldoende, dan kunnen die er bij de herziening in gelegd worden.

De heeren *v. Goltstein*, *Thorbecke* en de minister wisselen nog van meening, waarna art. 6 wordt aangenomen met 47 tegen 16 st. *Tegen* de heeren: v. Goltstein, Hugenholtz, Dullert, Jespers, v. Heukelom, v. d. Linden, Kingma, v. d. Veen, Heemskerk Bz., Westerhoff, Reinders, Olivier, v. Hoëvell, Thorbecke, Anemaet en Blussé.

Art. 7 wordt hierna zonder hoofdelijke stemming mede *aangenomen.* Het luidt aldus:

»De prokureurs-generaal bij de geregtshoven waken, ieder in de uitgestrektheid van het regtsgebied dier kollegien, voor de rigtige vervolging der misdrijven en de uitvoering der strafvonnissen.

»De bevelen, die zij daartoe geven aan de ambtenaren van het openbaar ministerie, worden door dezen opgevolgd."

Art. 8 »betreffende gelijke verpligting voor de officieren van justicie, ten aanzien van de ambtenaren van 't O. M. bij de kantongeregten" wordt met een paar voorgestelde wijzigingen en een daarop toegevoegd art. van den heer *v. d. Linden*, aangehouden, tot na de stemming over art. 53.

Art. 9 luidt. »De leden der regterlijke magt worden door ons benoemd."

De heer *Cool* wil voor *alle* kollegien behouden het bestaande stelsel der aanbeveling door de kollegien, en niet, zooals in deze wet bepaald wordt, alleen bij den Hoogen Raad.

De *Minister* merkt op, dat de ondervinding niet heeft geleerd, dat het stelsel der nominatien *in het algemeen* goed werkt.

Art. 9 in stemming gebragt, wordt *aangenomen* met 61 tegen 4 stemmen. *Tegen* de heeren *Cool, Kien, de Brauw* en *Hoffman.*

In art. 10, wordt de nominatie van de Tweede Kamer voor den Hoogen Raad behouden. — Op voorstel van den heer *v. Eck* wordt echter de tweede alinea, dat de Hooge Raad eene aanbevelingslijst aanbiedt, 't welk de minister wenscht te behouden, aangenomen met 36 tegen 29 stemmen.

Op art. 11, luidende: »De leden van en de prokureur-generaal bij den hoogen raad, de leden der geregtshoven en arrondissements-regtbanken, alsmede hunne plaatsvervangers en de kantonregters worden benoemd voor het leven; de overige ambtenaren van het openbaar ministerie, de griffiers en substituut-griffiers tot wederopzegging toe, de plaatsvervangers der kantonregters voor 5 jaren." Zijn twee amendementen voorgesteld, de heer *Heemskerk* verlangt, dat ook de advokaten-generaal bij den Hoogen Raad voor het leven worden benoemd; dit amendement wordt met 59 tegen 4 stemmen verworpen. De heer *Wintgens* wil de afzetbaarheid en wederbenoeming der kantonregters op den tegenwoordigen voet behouden. De minister die het eerste amendement heeft bestreden, doet dit nog met meerder kracht het tweede, waarin hij gevaar ziet voor de onafhankelijkheid van den eersten regter.

Het amend. *Wintgens* wordt echter aangenomen met 36 tegen 27 st., en zullen de kantonregters even als hunne plaatsvervangers voor den tijd van 5 jaren worden benoemd.

Heden voortzetting.

---

§— Het antwoord der regering op Hoofdst. I, bevat eene algemeene beantwoording der gemaakte aanmerkingen in de afdeelingen, betreffende het ministerie. De betuiging, in het verslag, dat het optreden van dit ministerie door de omstandigheden niet was geregtvaardigd, klinkt, zegt het antwoord, even als de klagt omtrent het niet geven van rekenschap van dat optreden, minst genomen, vreemd, nu zij vernomen wordt eenige maanden later en nu het ministerie in die maanden ruimschoots gelegenheid heeft gehad om te toonen wat het wil. Ware aan het ministerie bij zijn optreden reden van zijne aanwezigheid gevraagd, het zou geantwoord hebben, dat het, daartoe door den koning geroepen, het bewind aanvaardde, om een aftredend ministerie te vervangen, en om vóór alles zijne krachten te wijden aan de vervulling eener groote nationale behoefte: om naar de vervulling dier behoefte te streven volgens een plan dat, in hoofdgronden afwijkende van het door het vorig ministerie voorgestelde, doch door de Staten-Generaal niet goedgekeurde, naar zijne innige overtuiging het meest geschikt was tot eene bevredigende oplossing te leiden; dat het optrad eindelijk, met den pligt zoowel als met het voornemen, om zooveel doenlijk te ontwerpen en tot stand te brengen al datgene, waardoor het welzijn der natie, in den ruimst mogelijken zin genomen, kan worden bevorderd. Thans echter is het oogenblik zijner optreding voor het ministerie reeds betrekkelijk verre, thans heeft het reeds te wijzen op een verleden, dat het, in verband met de groote nationale belangen, welker bevrediging óf heeft plaats gehad, óf is voorgesteld met gerustheid durft inroepen, waar het aankomt op verklaring en regtvaardiging zijner aanwezigheid. De regering deelt geheel in het door de Kamer reeds bij haar adres van antwoord op de troonrede uitgedrukte en thans op nieuw medegedeelde gevoelen, dat er overeenstemming behoort te bestaan tusschen de raadslieden des konings en de Staten-Generaal. Die steeds te helpen onderhouden zal eene aangename taak der regering uitmaken. Mogt zij, in strijd met hetgeen de regering reden heeft te verwachten, vroeger of later inderdaad blijken te ontbreken, dan zal de tijd daar zijn, waarop de koning, krachtens zijn grondwettig regt, moet beslissen. De Tweede Kamer kan zich verzekerd houden, dat er eendragtige en krachtige zamenwerking bestaat in den boezem van het ministerie. Die daaraan mogt twijfelen, gelieve feiten op te noemen, waaruit het tegendeel zou blijken. De regering is verlangend de aanwijzing te vernemen der bijzondere en plaat-

selijke belangen die door haar, met voorbijgaan der eischen van een hooger en algemeen belang, zouden zijn bevorderd. Zij voor zich kan moeijelijk nagaan, welk feit men bij deze insinuatie op het oog heeft gehad. Met gerustheid verbeidt het ministerie de onpartijdige toetsing van zijn gedrag aan de eischen van een hooger en algemeen belang. Het zoekt zijnen steun en heeft dien aanvankelijk gevonden in zijnen wil, om allen onvruchtbaren strijd te vermijden, dien althans nimmer uit te lokken, en om al zijne krachten te besteden aan de voorziening in alles wat de behoefte medebrengt. In dien, naar hare meening, vrij gezonden zin, zoekt de regering haren steun »in het voldoen aan de eischen van een hooger en algemeen belang.

Provinciale Staten van Utrecht.

Zitting van Dingsdag 13 Nov.

Tegenwoordig zijn 35 leden; afwezig de HH. *v. Asch v. Wijck*, *de Muralt*, *Kien*, *Jongeneel*, *de Heus* en *v. Boetzelaer.*

Wordt ter tafel gebragt een berigt van Gedep. Staten op een adres van het gemeentebestuur van Leusden, om subsidie voor de kosten van het lager onderwijs, waaromtrent geadviseerd wordt, aan den koning kenbaar te maken, dat gemelde gemeente niet te zwaar gedrukt wordt, door de kosten voor het lager onderwijs; — in handen der komm. welke met het onderzoek der overige voordragten van dien aard belast is;

eene missive van Gedep. Staten betreffende een gelijk adres van het gemeentebestuur van Stoutenburg, waaromtrent een gelijk advies wordt voorgesteld, — alsvoren;

eene gelijke missive, betreffende eene gelijksoortige aanvraag van de gemeente Zuilen, waaromtrent een gelijk advies wordt aangeraden, — alsvoren;

eene missive van Gedep. Staten, betreffende een adres van den gemeenteraad van Loosdrecht, waaromtrent een gelijke beschikking wordt voorgesteld, — alsvoren;

eene missive betreffende een gelijk adres van het gemeentebestuur van Willige Langerak, waaromtrent Gedep. Staten voorstellen te adviseren, dat de gemeente met eene som van *f* 36 zal behooren te worden ondersteund, — alsvoren;

eene missive van Ged. St. houdende mededeeling der bezwaren, ontmoet bij de afdoening van een aantal reglementen van waterschapsbesturen, — voor kennisgeving;

eene missive van Gedep. Staten betreffende de opheffing van het kollegie van dijkgraaf en hoogheemraden van den Zuid IJsseldijk en de IJsselkade, — in handen eener komm. bestaande uit de HH. *Cordes*, *v. Nooten*, *Strick v. Linschoten*, *de Kock* en *Bastert.*

Wordt op morgen aan de orde gesteld het rapport van de komm. der prov. Staten van Zuid-Holland en Utrecht, betrekkelijk de ontwerp-besluiten tot splitsing van den polder Nieuwkoop en Zevenhoven, en tot splitsing van den polder Nieuwkoop en Noorden, welk rapport bereids in afdruk aan de Staten is medegedeeld, — terwijl de voorz. mededeelt, van den komm. des konings in de provincie Zuid-Holland de kennisgeving te hebben ontvangen, dat de ontwerp-besluiten door de Staten van Zuid-Holland zijn aangenomen.

Wordt mede op morgen aan de orde gesteld het rapport der komm. als boven, op het ontwerp-reglement voor het waterschap van den Hoogen boezem, onder Haastrecht, welk rapport bereids in afdruk aan de Staten is medegedeeld, — welk ontwerp-reglement mede, blijkens eene bij den Voorz. ingekomen mededeeling, door de Staten van Zuid-Holland is aangenomen.

Wordt bij monde van den heer *de Kock* rapport uitgebragt over:

1. het advies van gedep. Staten op het adres van het gemeentebestuur van de Bilt, om subsidie voor de vergrooting van het schoollokaal, — waaromtrent alsnu geadviseerd wordt, den koning als het gevoelen der Staten kenbaar te maken dat de gemeente de Bilt niet te zwaar door de kosten van het lager onderwijs gedrukt wordt;

2. het advies van gedep. Staten op het adres van het gemeentebestuur van Mijdrecht, om subsidie voor de verbouwing van het schoollokaal, — waaromtrent geadviseerd wordt, den koning te verklaren, dat de gemeente aan eene subsidie behoefte heeft;

3. het advies van Gedep. Staten op het adres van het gemeentebestuur van Woudenberg, om subsidie in de kosten van aankoop der onderwijzerswoning en van den grond, waarop de school gebouwd is,— waaromtrent geadviseerd wordt den koning kenbaar te maken, dat de gemeente niet te zwaar door de kosten van het onderwijs wordt gedrukt;

4. het advies van gedep. Staten op het adres van het gemeente-bestuur van Achttienhoven, om ondersteuning in de kosten van het lager onderwijs in die gemeente, — waaromtrent geadviseerd wordt den koning kenbaar te maken, dat de gemeente niet te zwaar wordt gedrukt door de kosten van het onderwijs;

5. het nader advies van gedep. Staten op een gelijksoortig adres van het gemeente-bestuur van Bunschoten, — waaromtrent wordt geadviseerd, den koning kenbaar te maken, dat de gemeente te zwaar door de kosten van het onderwijs wordt gedrukt;

6. het advies van gedep. Staten op een gelijksoortig adres van het gemeente-bestuur van Kockengen, — waaromtrent geadviseerd wordt, den koning kenbaar te maken, dat de gemeente te zwaar gedrukt wordt door de kosten van het onderwijs en daarvoor behoefte heeft aan eene subsidie van *f* 400 voor den tijd van 5 jaren,

7. het advies van gedep. Staten op een gelijksoortig adres van het gemeente-bestuur van Odijk, — waaromtrent geadviseerd wordt, den koning kenbaar te maken, dat de gemeente behoefte heeft aan eene subsidie van *f* 250;

8. het nader advies van gedep. Staten op een gelijksoortig adres van het gemeente-bestuur van Renswoude, — waaromtrent geadviseerd wordt, den koning kenbaar te maken, dat de gemeente behoefte heeft aan eene subsidie van *f* 250, voor den tijd van vijf jaren;

9. het advies van gedep. Staten op een gelijksoortig adres van het gemeente-bestuur van Westbroek, — waaromtrent geadviseerd wordt, den koning kenbaar te maken, dat de gemeente behoefte heeft aan eene subsidie.

Wordt besloten de behandeling dezer rapporten aan de orde te stellen, na de reeds aan de orde gestelde punten.

Wordt bij monde van den heer *Bosch* rapport uitgebragt door de komm. benoemd tot onderzoek van het voorstel van gedep. Staten, tot het verleenen van een prov. subsidie van *f* 900 voor de herstellingswerken der Alambertskade, gelegen tusschen de Kortenhoefsche en Loenderveensche veenplassen, — welke komm. adviseert, het voorstel van Gedep. Staten aan te nemen, zonder evenwel van de toekenning eene blijvende verpligting te maken.

Aan de orde gesteld na de aan de orde gestelde punten.

Wordt hierop door den heer *Bastert* rapport uitgebragt namens de komm. benoemd voor het voorstel van Ged. St. tot opheffing van Groot Westveen als veenpolder, — welke komm. adviseert, de ingebragte stukken te renvoijeren aan gedep. Staten, met verzoek het polderbestuur uit te noodigen, de ingelanden nogmaals te hooren over de vraag, of zij de opheffing van den polder wenschelijk achten.

Aan de order gesteld, na de reeds aan de orde gestelde punten.

Wordt mede door den heer *Bastert* rapport uitgebragt, namens de komm. benoemd voor: het voorstel van Ged. St. tot wijziging van het provinciaal veenreglement, betreffende het uitkeeren van renten de konsignatiepenningen in den veenpolder van Westbroek, — welke komm. adviseert, het ontwerp-besluit niet aan te nemen.

Aan de orde gesteld na de reeds aan de orde gestelde punten.

Wordt door den heer *Boer* verslag uitgebragt namens de komm. benoemd voor het voorstel van gedep. Staten tot wijziging der prov. begrooting voor 1860, — welke komm. adviseert, zich met de voordragt te vereenigen.

Aan de orde gesteld alsvoren.

Namens de komm. benoemd tot onderzoek der nadere voordragt van gedep. Staten, tot verlenging der koncessie voor de heffing der weg en bruggelden op het zand- en jaagpad van Breukelen naar Ouderkerk, — wordt verslag uitgebragt door den heer *Ram*, welk verslag eindigt met het advies, den tol voor de passagiers in de schuiten op te heffen, eenige wijzigingen te brengen in het tarief der tolgelden; gedep. Staten uit te noodigen daarvan mededeeling te doen aan B. en W. van Amsterdam, met verzoek eene dien overeenkomstige voordragt aan den raad te doen, en ten slotte, gedep. Staten te magtigen om met B. en W. van Amsterdam in overleg te treden, ten einde gemeenschappelijk de verlenging der koncessie voor drie jaren aan te vragen.

Aan de orde gesteld als voren.

Wordt door dezelfde komm. bij monde van den heer *Ram* verslag uitgebragt over het adres der veenschippers tusschen Loenen en Amsterdam, houdende verzoek tot vermindering van den Bleukelersluischen tol, — waaromtrent de komm. adviseert, het adres als in betrekking met de voordragt betreffende de verlenging der koncessie voor de heffing van wegen bruggelden op het zand- en jaagpad tusschen Breukelen en Ouderkerk, ter griffie ter inzage neêr te leggen.

Aan de orde gesteld als voren.

Wordt ter tafel gebragt een voorstel van de HH. *v. Nooten*, *Bastert*, *v. Reede tot ter Aa* en *v. d. Poll*, betreffende het stellen van peilschalen aan de uitwateringsboezems der verschillende polders, voor rekening der provincie.

Wordt besloten dadelijk de voorstellen tot toelichting toe te laten.

De heer *v. Nooten* acht zich, schoon niet de steller van het stuk, verpligt mede te deelen, dat hij ten volle de zienswijze deelt, daarin ontwikkeld. In de zomervergadering heeft Spr. in de bezwaren gedeeld, ondervonden bij gelegenheid der indiening van eenige ontwerp-polder-reglementen. Er bestaat in deze dus een gebrek, waarin noodzakelijk voorzien moet worden: er bestaan geen voldoend juiste aanwijzingen der peilen, en toch zijn deze bij de beoordeeling der dikwijls ter tafel gebragt worden de waterschaps-reglementen hoogst noodig. Daarom, besluit Spr., hebben de voorstellers in overweging gegeven, voor rekening der provincie op verschillende punten, waar het door het koll. van Gedep. Staten, in overleg met den hoofdingenieur van den waterstaat noodig geoordeeld mogt worden, peilmerken te doen stellen.

Wordt op voorstel van den Voorz. besloten, het voorstel in handen te stellen eener komm. bestaande uit de HH. *v. Beeck Calkoen*, *Bastert*, *de Louter*, *Menso* en *v. Nooten.*

De vergadering wordt hierop verdaagd tot morgen ochtend ten 11 ure.

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.